PREFERENCE
Gepersonaliseerde eerstelijns zorg voor patiënten na een operatie voor gastro-intestinale kanker

Handleiding Preference materialen

'Samen werken aan optimale ondersteuning voor patiënten na een operatie voor kanker aan de spijsverteringsorganen.'

Doel van deze handleiding

Deze handleiding ondersteunt zorgverleners bij het gebruik van de Preference-materialen. De materialen zijn ontwikkeld om patiënten en hun naasten beter te ondersteunen in de periode na een operatie voor kanker aan de spijverteringsorganen.

De handleiding beschrijft:

- waarom en hoe de materialen zijn ontwikkeld;
- voor wie de materialen bedoeld zijn;
- wanneer en op welke manier de materialen het best ingezet kunnen worden;
- aanbevelingen voor implementatie.

Waarom en hoe zijn de materialen ontwikkeld?

Patiënten en hun naasten hebben na een operatie voor kanker uiteenlopende ondersteuningsbehoeften. Uit de klinische praktijk en eerder onderzoek blijkt dat de huidige nazorg niet altijd voldoende aansluit bij deze behoeften. Daarom hebben we binnen het Preference-project materialen ontwikkeld om patiënten en hun naasten beter te ondersteunen. Hiervoor hebben we in het kort de volgende stappen doorlopen:

- De behoeften aan ondersteuning uitgevraagd door middel van interviews met patiënten en naasten, en focusgroepen met zorgverleners;
- Onderzoek en beoordeling naar bestaande materialen en ondersteuning om aan de geïdentificeerde behoeften tegemoet te komen;
- In samenwerking met patiënten, een naaste en zorgverleners nieuwe oplossingen ontwikkeld;
- De nieuwe oplossingen uitgetest in verschillende testrondes in de eerste- en tweedelijnszorg, en doorontwikkeld tot definitieve materialen.

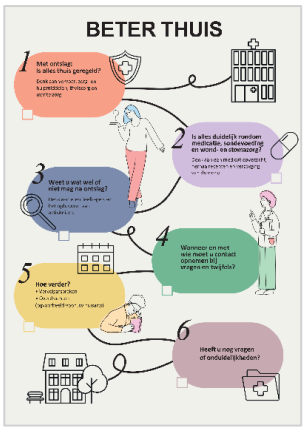
Voor wie zijn de materialen bedoeld?

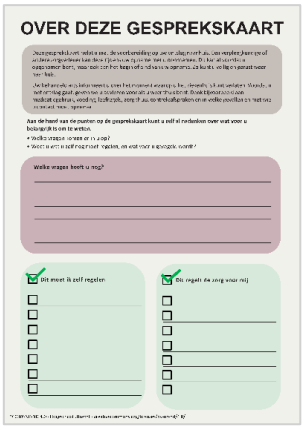
De materialen zijn bedoeld voor:

- Zorgverleners betrokken tijdens ziekenhuisopname, ontslag en/of de nazorg van patiënten na een operatie voor darmkanker, slokdarmkanker of maagkanker;
- Patiënten die herstellen van een operatie voor darmkanker, slokdarmkanker of maagkanker;
- Naasten en mantelzorgers.

Wanneer en op welke manier gebruik je de materialen?

1. 'Beter thuis' praatplaat

Beschrijving: Gesprekskaart op A4-formaat met bespreekpunten en invulvelden.

Doel: Vroegtijdig met elkaar in gesprek gaan over de terugkeer naar huis en wat hiervoor geregeld moet worden.

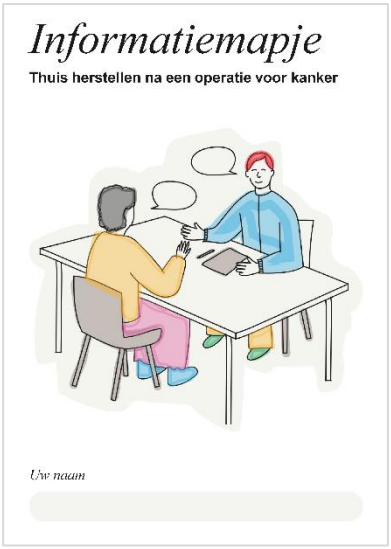
Wanneer: Tijdens ziekenhuisopname, zo vroeg mogelijk na de operatie.

Gebruik:

- Geef de praatplaat aan het begin van de ziekenhuisopname aan de patiënt en diens naaste. De patiënt kan deze bij de hand houden, bijvoorbeeld bij de opnamepapieren of naast het bed.
- Bespreek de terugkeer naar huis zo snel mogelijk na de operatie en kom hier later op terug.
- Zo kunnen verwachtingen, vragen en zorgen vroeg worden besproken.

---

2. Informatiemapje

Beschrijving: A5-ringband met praktische informatie over herstel, contactgegevens, een dagboek en QR-codes naar aanvullende informatie en materialen.

Doel: Patiënt en naaste voorzien van praktische informatie voor thuis.

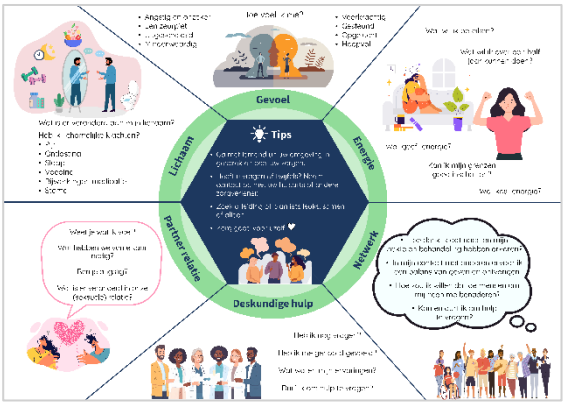
Wanneer: Bij ontslag uit het ziekenhuis, of zo snel mogelijk na thuiskomst.

Gebruik:

- Vul op pagina 3 de contactgegevens in en vul eventuele aanvullende informatie toe.
- Bespreek de belangrijkste onderdelen en wijs relevante QR-codes aan.
- Geef het mapje mee als naslagwerk; de patiënt kan hier zelf aanvullende informatie aan toevoegen.

---

3. In gesprek: 'Hoe gaat het met mij?'

Beschrijving: Gesprekskaart op A4-formaat

Doel: Patiënten ondersteunen bij het bespreken van hun herstel, vragen, zorgen en ondersteunings-behoeften met een zorgverlener, naaste of iemand uit het eigen netwerk.

Wanneer: Te gebruiken tijdens langdurige ziekenhuisopname en/of na ontslag, wanneer behoefte is aan een gesprek over herstel en ondersteuning.

Gebruik:

- Gebruik de kaart als onderdeel van het informatiemapje of als losse kaart;
- Kies samen de thema's die op dat moment relevant zijn; het is niet nodig om alle onderwerpen te bespreken;
- Bespreek wat goed gaat, wat lastig is en welke ondersteuning vanuit zorgverleners of het eigen netwerk gewenst is;
- De patiënt bepaalt zelf wanneer en met wie de kaart wordt gebruikt.

Aanbevelingen voor implementatie

- Maak afspraken binnen het team wie het aanspreekpunt is voor de implementatie;
- Bepaal wanneer en door wie de materialen worden ingezet;
- Betrek naasten actief;
- Gebruik de materialen flexibel. Pas het gebruik aan op de situatie van de patiënt en diens naaste;
- De materialen zijn hulpmiddelen om het gesprek te ondersteunen. De behoeften, voorkeuren en doelen van de patiënt staan centraal.

Totstandkoming en meer informatie

Deze materialen zijn ontwikkeld binnen de Preference-studie, mede mogelijk gemaakt door financiële steun van regieorgaan SIA (RAAK-publiek).

In deze studie werkte de Hogeschool Utrecht samen met een consortium bestaande uit: UMC Utrecht, Stichting Antonius Ziekenhuis Nieuwegein, Ziekenhuis Gelderse Vallei, Oncologie Netwerk Midden Gelderland, Eerstelijns Samenwerking Veenendaal, Stichting voor Patiënten met Kanker aan het Spijsverteringskanaal, Hogeschool van Amsterdam, Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie, Nederlandse Vereniging voor Diëtisten en Vereniging van Oefentherapeuten.

Wil je meer informatie over de materialen of exemplaren bestellen?
Neem contact op via lectoraat.beweegzorg@hu.nl of scan de QR code (kijk onder 'projectupdates').